

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 710/2022-54

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miloša Maďara (sudca spravodajca) a sudcov Jany Baricovej a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa 1/ [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], sťažovateľky 2/ **obchodnej spoločnosti** [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], a sťažovateľky 3/ [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], právne zastúpených URBAN GAŠPEREC BOŠANSKÝ s. r. o., advokátska kancelária, Havlíčkova 16, Bratislavamestská časť Staré Mesto, v mene ktorej koná JUDr. Ondrej Urban, MBA, advokát a konateľ, proti príkazu Okresného súdu Trenčín č. k. 8Tp/15/2022-2-V-OSTN zo 16. septembra 2022 na domovú prehliadku a postupu, ktorý predchádzal jeho vydaniu a realizácii, proti príkazu Okresného súdu Trenčín č. k. 8Tp/16/2022-2-OSTN zo 16. septembra 2022 na domovú prehliadku a postupu, ktorý predchádzal jeho vydaniu a realizácii, proti príkazu Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, Prezídia Policajného zboru, Národnej kriminálnej agentúry, odboru Západ, 2. oddelenia vyšetrovania č. k. PPZ-NKA-OZ-2022/498-009-V z 15. septembra 2022 na prehliadku iných priestorov a pozemkov a postupu, ktorý predchádzal jeho vydaniu a realizácii, a proti postupu Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, Prezídia Policajného zboru, Národnej kriminálnej agentúry, odboru Západ, 2. oddelenia vyšetrovania spočívajúci vo vykonaní prehliadok 20. septembra 2022 a 21. septembra 2022 na základe príkazu Okresného súdu Trenčín č. k. 8Tp/15/2022-2V-OSTN zo 16. septembra 2022 na domovú prehliadku, príkazu Okresného súdu Trenčín č. k. 8Tp/16/2022-2-V-OSTN zo 16. septembra 2022 na domovú prehliadku a príkazu Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, Prezídia Policajného zboru, Národnej kriminálnej agentúry, odboru Západ, 2. oddelenia vyšetrovania č. k. PPZ-NKA-OZ-2022/498-009-V z 15. septembra 2022 na prehliadku iných priestorov a pozemkov takto

r o z h o d o l :

1. Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**
2. Návrhu na dočasné opatrenie **n e v y h o v u j e .**

Odôvodnenie :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľov a skutkový stav veci

1. Sťažovatelia sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 19. novembra 2022 (v znení jej doplnenia doručeného ústavnému súdu 20. novembra 2022) domáhajú vyslovenia porušenia svojich základných práv podľa čl. 16 ods. 1, čl. 19 ods. 2 a 3, čl. 20 ods. 1, čl. 21 ods. 1, 2 a 3, čl. 22 ods. 1, 2 a 3, čl. 35 ods. 1, čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), svojich základných práv podľa čl. 7 ods. 1, čl. 10 ods. 2 a 3, čl. 11 ods. 1, čl. 12 ods. 1, 2 a 3, čl. 13, čl. 26 ods. 1, čl. 36 ods. 1 a čl. 38 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), svojich práv podľa čl. 6 ods. 1, čl. 8 ods. 1 a 2 a čl. 13 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) a podľa čl. 7, čl. 17 ods. 1 a čl. 47 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „charta“) príkazmi na domovú prehliadku vydanými Okresným súdom Trenčín (ďalej len „okresný súd“), príkazom na prehliadku iných priestorov a pozemkov vydaným Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky, Prezídiom Policajného zboru, Národnou kriminálnou agentúrou, odborom Západ, 2. oddelením vyšetrovania (ďalej len „národná kriminálna agentúra“) so súhlasom prokurátora Krajskej prokuratúry v Trenčíne (ďalej len „krajská prokuratúra“) a proti postupu národnej kriminálnej agentúry spočívajúcim vo vykonaní príkazov, ktoré sú označené v záhlaví tohto uznesenia (ďalej len „napadnuté príkazy“). Sťažovatelia navrhujú napadnuté príkazy zrušiť. Ústavný súd žiadajú, aby zakázal okresnému súdu, krajskej prokuratúre a národnej kriminálnej agentúre (označujúc ich za porušovateľov v 1, 2. a 3. rade, pozn.) spoločne a nerozdielne ďalej pokračovať v porušovaní označených základných práv a slobôd sťažovateľov a prikázal obnoviť stav pred porušením označených základných práv a slobôd sťažovateľov, a to najmä, no nie výlučne spoločne a nerozdielne vydať späť bezodkladne k rukám sťažovateľa v 1. rade všetky zaistené veci počas domovej prehliadky vykonanej národnou kriminálnou agentúrou 20. septembra 2022 a 21. septembra 2022 na základe príkazu na domovú prehliadku vydaného okresným súdom č. k. 8Tp/16/2022-2-V-OSTN zo 16. septembra 2022, ktoré sú uvedené v zápisnici národnej kriminálnej agentúry spísanej pod ČVS: PPZ-NKA-OZ-2022/498 zo 20. septembra 2022 a 21. septembra 2022 (ďalej len „zápisnica o vykonaní domovej prehliadky“). Sťažovatelia ďalej žiadajú, aby ústavný súd porušovateľom v 1. až 3. rade spoločne a nerozdielne zakázal vykonať európsky vyšetrovací príkaz vydaný sudcom pre prípravné konanie Súdneho dvora vo Valencii, Francúzska republika č. k. JICAB 120/04 z 8. júla 2022 (ďalej len „francúzsky vyšetrovací príkaz“) a európsky vyšetrovací príkaz vydaný Krajským štátnym zastupiteľstvom v Brne, Česká republika č. k. 4KZN 1029/2022 z 18. júla 2022 (ďalej len „český vyšetrovací príkaz“). Tiež žiadajú ústavný súd, aby porušovateľom v 1. až 3. rade spoločne a nerozdielne prikázal zničiť akúkoľvek fotografickú dokumentáciu vyhotovenú počas domovej prehliadky vykonanej národnou kriminálnou agentúrou 20. septembra 2022 a 21. septembra 2022 na základe príkazu na domovú prehliadku vydaného okresným súdom č. k. 8Tp/16/2022-2-V-OSTN zo 16. septembra, ktoré sú uvedené v zápisnici národnej kriminálnej agentúry spísanej pod ČVS: PPZ-NKA-OZ-2022/498 v dňoch 20. septembra 2022 a 21. septembra 2022, a všetky a akékoľvek rovnopisy, ako aj kópie zápisníc o prehliadkach vykonaných 20. septembra 2022 a 21. septembra 2022 na základe príkazov uvedených v záhlaví

tohto uznesenia. Sťažovatelia žiadajú priznanie finančného zadost'učinenia a náhradu trov právneho zastúpenia.

2. Sťažovateľ v 1. rade navrhuje, aby ústavný súd po predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti porušovateľom v 1. až 3. rade spoločne a nerozdielne (dočasne) zakázal pokračovať v porušovaní označených základných práv a slobôd sťažovateľa v 1. rade, a to v súvislosti so zaistenými vecami počas domovej prehliadky vykonanej národnou kriminálnou agentúrou 20. septembra 2022 a 21. septembra 2022 na základe príkazu na domovú prehliadku vydaného okresným súdom č. k. 8Tp/16/2022-2-V-OSTN, ktoré sú uvedené v zápisnici národnej kriminálnej agentúry spísanej pod ČVS: PPZ-NKA-OZ-2022/498 v dňoch 20. septembra 2022 a 21. septembra 2022.

3. Z ústavnej sťažnosti a pripojených príloh vyplýva, že 20. až 21. septembra 2022 došlo k uskutočneniu domových prehliadok a prehliadky iných priestorov alebo pozemkov, a to na základe príkazu na domovú prehliadku vydaného sudcom okresného súdu pre prípravné konanie č. k. 8Tp/15/2022-2-V-OSTN zo 16. septembra 2022 (ďalej len „príkaz na domovú prehliadku I“), príkazu na domovú prehliadku vydaného sudcom okresného súdu pre prípravné konanie č. k. 8Tp/16/2022-2-V-OSTN zo 16. septembra 2022 (ďalej len „príkaz na domovú prehliadku II“) a príkazu na prehliadku iných priestorov a pozemkov a vykonanie dôkazu v iných priestoroch a na pozemkoch vydaného národnou kriminálnou agentúrou č. k. PPZ-NKA-OZ-2022/498-009-V z 15. septembra 2022 (ďalej len „príkaz na prehliadku iných priestorov“). Príkazy na domovú prehliadku boli vydané na základe návrhu prokurátora krajskej prokuratúry č. k. IKO-V-103/2022/3300-3 z 12. septembra 2022 a č. k. IKO-V-140/2022/3300-3 z 12. septembra 2022, ktorým predchádzalo:

3.1. vydanie francúzskeho vyšetrovacieho príkazu (aj v zmysle doplnenia z 26. júla 2022 a oznámenia z 1. augusta 2022) pod č. k. JICAB 120/04, predmetom ktorého je vykonanie vyšetrovacieho úkonu, a to vykonanie domovej prehliadky a prehliadky iných priestorov a pozemkov u sťažovateľa v 1. rade, a to s cieľom zistenia faktov o obrazoch a ich zaistenia vrátane vyhládania a zaistenia nákupných faktúr, overovacích dokumentov k obrazom, osvedčení o pôvode a ďalších súvisiacich listín s týmito obrazmi. Po preskúmaní a rozhodnutí o vykonaní európskeho vyšetrovacieho príkazu bol 8. augusta 2022 doručený národnej kriminálnej agentúre. Z obsahu európskeho vyšetrovacieho príkazu vyplýva, že Úrad súdneho finančného vyšetrovania v Lyone vykonáva vyšetrovanie vo veci podozrenia z trestných činov (špecifikovaných v odôvodnení príkazu, pozn.), z ktorého je podozrivý sťažovateľ v 1. rade a ďalšie osoby;

3.2. vydanie českého vyšetrovacieho príkazu, predmetom ktorého je vykonanie vyšetrovacích úkonov, a to vykonanie domovej prehliadky a prehliadky iných priestorov a pozemkov u sťažovateľa v 1. rade s cieľom zaistenia obrazov nakúpených z Francúzskej republiky, listín dokladajúcich históriu obrazov, zmenu vlastníckych práv a ďalších súvisiacich listín s týmito obrazmi, komunikáciu vzťahujúcu sa na predaj/nákup záujmových obrazov či ďalších listín k týmto obrazom. Po preskúmaní a rozhodnutí o vykonaní európskeho vyšetrovacieho príkazu bol 8. augusta doručený národnej kriminálnej agentúre. Z obsahu európskeho vyšetrovacieho príkazu vyplýva, že 31. januára 2022 boli policajným orgánom Polície Českej republiky – Národnou centrálnou proti organizovanému zločinu SKPV, expozitúrou Olomouc, začaté úkony trestného konania pre podozrenie zo spáchania trestných činov (špecifikovaných v odôvodnení príkazu, pozn.).

4. Prehliadka vykonaná v iných priestoroch a pozemkoch sťažovateľky v 2. rade nachádzajúcich sa v katastrálnom území Trenčín, vymedzených v príkaze na prehliadku iných priestorov (ďalej len prehliadka v priestoroch sťažovateľky v 2. rade) sa začala o 8.50 h, v rámci ktorej neboli vydané ani odňaté žiadne veci. Domová prehliadka vykonaná v nehnuteľnostiach/objektoch nachádzajúcich sa v katastrálnom území obce Trenčianske Teplice, vymedzených v príkaze na domovú prehliadku I (ďalej len „domová prehliadka v Trenčianskych Tepliciach“) sa začala 20. septembra 2022 o 10.20 h, v rámci ktorej neboli vydané ani odňaté žiadne veci. Domová prehliadka vykonaná v nehnuteľnostiach/objektoch nachádzajúcich sa v katastrálnom území obce [REDAKOVANÉ], vymedzených v príkaze na domovú prehliadku II (ďalej len „domová prehliadka v Motešiciach“) sa začala 20. septembra 2022 o 12.25 h, skončila 21. septembra 2022 o 18.00 h, v rámci ktorej boli odňaté veci, ktoré sú uvedené v zápisnici o vykonaní domovej prehliadky.

II.

Argumentácia sťažovateľov

5. Sťažovatelia ústavnou sťažnosťou namietajú, že vydaním napadnutých príkazov a ich vykonaním došlo k porušeniu ich práv *na súkromie, rodinný život, na ochranu obydlia a listového tajomstva* (čl. 16 ods. 1 ústavy, čl. 19 ods. 2a 3 ústavy, čl. 21 ods. 1, 2 a 3 ústavy, čl. 22 ods. 1 a 2 ústavy, čl. 7 ods. 1 listiny, čl. 10 ods. 2 a 3 listiny, čl. 12 ods. 1, 2 a 3 listiny, čl. 13 ods. 1 listiny, čl. 8 ods. 1, ods. 2 dohovoru a čl. 7 charty), *vlastníckych práv* (čl. 20 ods. 1 ústavy, čl. 11 ods. 1 listiny, čl. 1 dodatkového protokolu a čl. 17 ods. 1 charty), *práva na slobodnú voľbu povolania a prípravu naň, ako aj práva podnikat'* (čl. 35 ods. 1 ústavy a čl. 26 ods. 1 listiny), *práva na spravodlivý súdny proces* (čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a čl. 6 ods. 1 dohovoru), *práva na zákonného sudcu* (čl. 48 ods. 1 ústavy a čl. 38 ods. 1 listiny), *práva na účinný prostriedok nápravy* (čl. 13 ods. 1 dohovoru a čl. 47 charty).

6. Z pomerne rozsiahlej a logicky nekonzistentnej argumentácie s viacnásobne opakujúcimi sa skutočnosťami v rôznych častiach ústavnej sťažnosti, v ktorých sťažovatelia opisujú skutkové okolnosti tejto veci, citujú vnútroštátnu a európsku právnu úpravu, analyzujú judikatúru [ústavného súdu, Ústavného súdu Českej republiky, Súdneho dvora Európskej únie, Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“)], ústavný súd s cieľom čo najlepšie pochopiť zmysel sťažnostnej argumentácie vyabstrahoval okruhy sťažnostných námietok vo väzbe na jednotlivé namietané porušenie základných práv podľa ústavy, listiny, dohovoru, dodatkového protokolu a charty, a to aj napriek tomu, že vymedzenie súvzťažnosti medzi namietaným porušením tohto práva a okolnosťami, ktorými sťažovatelia porušenie práv odôvodňujú, nie je prezentované náležitým spôsobom.

6.1. Vo vzťahu k právu na súkromie (rodinný život), právu na ochranu obydlia a vlastníckych práv namietajú nezákonnosť a ústavnú nesúladnosť *postupu* národnej kriminálnej agentúry, a to v súvislosti so spôsobom realizácie domovej prehliadky v Trenčianskych Tepliciach a prehliadky v priestoroch sťažovateľky v 2. rade, ktorá podľa názoru sťažovateľov nebola vôbec nutná ani nevyhnutná či potrebná, keďže veci uvedené v príkazoch sa na týchto miestach nenachádzali, na čo sťažovateľ v 1. rade výslovne poukázal a čo vyplýva z oboch príkazov na domovú prehliadku. Týmto postupom došlo k porušeniu podmienok proporcionality, tiež k nedôvodnému a neúmernému zásahu do označených práv sťažovateľky v 2. rade a sťažovateľky v 3. rade.

6.2. Vo vzťahu k právu na spravodlivý súdny proces namietajú ústavnú nesúladnosť *vydania* spoločného rozhodnutia (konkrétne troma príkazmi, pozn.) o vykonaní francúzskeho a českého vyšetrovacieho príkazu (dvoch rôznych európskych vyšetrovacích príkazov vydaných dvoma rôznymi vydávajúcimi štátmi, pozn.), pretože nemá oporu v zákone [zákon č. 236/2017 Z. z. o európskom vyšetrovacom príkaze v trestných veciach a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o európskom vyšetrovacom príkaze“)] ani v smernici Európskeho parlamentu a Rady 2014/41/EÚ z 3. apríla 2014 o európskom vyšetrovacom príkaze v trestných veciach (ďalej len „smernica o európskom vyšetrovacom príkaze“)]. Sťažovatelia ďalej namietajú, že francúzsky ani český vyšetrovací príkaz im nebol doručený ani poskytnutý na nahliadnutie, hoci o to výslovne žiadali národnú kriminálnu agentúru, krajskú prokuratúru a okresný súd.

6.3. Sťažovatelia, vychádzajúc z jednoduchého gramatického výkladu a z výkladu *ratione legis* príslušných noriem európskeho práva (čl. 47 charty a príslušných ustanovení smernice o európskom vyšetrovacom príkaze), podporeného judikatúrou Súdneho dvora Európskej únie (rozsudok vo veci C-324/17 z 24. 10. 2019 a rozsudok vo veci C-852/19 z 11. 11. 2021) formulujú právny názor, podľa ktorého neexistuje taká alternatíva, že voči európskemu vyšetrovaciemu príkazu nebude prípustný žiaden opravný prostriedok, zdôrazňujúc, že systém vytvorený smernicou o európskom vyšetrovacom príkaze nemôže fungovať na úkor ochrany základných práv vyplývajúcich z charty (čl. 52 ods. 3) a z minimálnych štandardov zakotvených v dohovore, vyjadrených v judikatúre Európskeho súdu pre ľudské práva. V dôsledku absencie účinného prostriedku nápravy proti napadnutým príkazom (ako aj proti európskemu vyšetrovaciemu príkazu) v právnom poriadku Slovenskej republiky (ako aj v právnom poriadku Českej a Francúzskej republiky) sťažovatelia spochybňujú zákonnosť a ústavnú súladnosť ich vydania a vykonania, ktorým bol vyvolaný stav *denegatio iustitiae* s odoprením materiálnej ochrany ich základných práv a slobôd. V nadväznosti na uvedené sťažovatelia tvrdia, že sudca okresného súdu mal odmietnuť vykonanie českého a francúzskeho európskeho vyšetrovacieho príkazu, konanie prerušiť a obrátiť sa na Súdny dvor Európskej únie s prejudiciálnou otázkou. Konkrétne v súvislosti s vydaním oboch európskych vyšetrovacích príkazov namietajú, že im európske vyšetrovacie príkazy neboli nikdy doručené a nikdy neboli poučení o možnosti uplatnenia opravných prostriedkov. Okresný súd, prokurátor krajskej prokuratúry a národná kriminálna agentúra neskúmali, či proti predmetným príkazom sú prípustné opravné prostriedky a či mohla Francúzsko a Česká republika vydať predmetné príkazy.

6.4. V nadväznosti na predošlý bod je predmetom sťažnostnej argumentácie námietka nepredloženia prejudiciálnej otázky Súdnemu dvoru Európskej únie, čo sťažovatelia považujú (poukazujúc na judikatúru ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 388/2010, II. ÚS 381/2018, IV. ÚS 206/08, IV. ÚS 108/2010) za odňatie práva žalobcu jeho zákonnému sudcovi, lebo zákonným sudcom je nielen zákonný vnútroštátny sudca, ale aj sudca Súdneho dvora Európskej únie, a preto je povinnosťou sudcu predložiť prejudiciálnu otázku, keďže daná otázka z pohľadu úniového práva (podľa vedomosti sťažovateľov) nebola dosiaľ riešená.

6.5. V časti ústavnej sťažnosti pod názvom „*Absencia skúmania trestnosti skutku podľa právneho poriadku Slovenskej republiky a s tým spojený nedostatok odôvodnenia napádaných príkazov vydaných porušovateľmi na úkor sťažovateľov*“ títo, poukazujúc na § 11 ods. 1 písm. d) zákona o európskom vyšetrovacom príkaze a na nález Ústavného súdu Českej republiky č. k.

II. ÚS 2597/18 z 9. apríla 2020 (ktorého závery možno v primeranom rozsahu aplikovať aj na ich vec za zohľadnenia individuálnych okolností prejednávanej veci) vyvodzujú povinnosť vykonávajúcich justičných orgánov skúmať tzv. obojstrannú trestnosť činu a dôsledne vyhodnocovať, či skutok uvedený v európskom vyšetrovacom príkaze je alebo nie je trestným činom podľa právneho poriadku Slovenskej republiky *in concreto*, a svoje úvahy zahrnúť do odôvodnenia, ak sa európsky vyšetrovací príkaz týka skutku, ktorý bol spáchaný mimo územia štátu pôvodu a bol sčasti spáchaný na území Slovenskej republiky, hoci štandardne sa prieskum tzv. obojstrannej trestnosti v zmysle § 4 ods. 3 zákona o európskom vyšetrovacom príkaze nevykonáva. V právnej veci sťažovateľov sa porušovatelia otázkou trestnosti skutku materiálne nezaoberali a v odôvodnení vôbec neuviedli, akým konaním (skutkovými okolnosťami) majú byť naplnené skutkové podstaty trestného činu podľa Trestného zákona. Sťažovatelia namietajú, že ani v jednom z napádaných príkazov nie je konkrétne uvedené, aký *skutok* (skutková veta) je predmetom českého a francúzskeho európskeho vyšetrovacieho príkazu, čo by umožnilo skúmať, či je daný skutok trestný aj podľa právneho poriadku Slovenskej republiky, čo ich činí absolútne nepreskúmateľnými. Sťažovatelia nie sú účastníkmi trestného konania vedeného vo Francúzsku a v Česku, nemajú prístup k vyšetrovacím spisom, nevedia, čo sa v týchto spisoch nachádza. V odôvodnení napadnutých príkazov nie sú uvedené také skutočnosti, ktoré by tam mali byť, aby ako adresáti týchto príkazov dostali odpoveď na otázku, či sú splnené podmienky tzv. obojstrannej trestnosti. Z uvedeného dôvodu považujú sťažovatelia záver okresného súdu v oboch príkazoch na domovú prehliadku („*skutky popísané vo vyššie uvedených európskych vyšetrovacích príkazoch naplňajú znaky skutkových podstát trestných činov uvedených v osobitnej časti Trestného zákona Slovenskej republiky...*“) za absolútne svojvoľný, pretože nemá žiadne odôvodnenie. Z obdobných dôvodov je aj príkaz na prehliadku iných priestorov absolútne nepreskúmateľný. Absolútne zmätočné sú výroky a odôvodnenia napadnutých príkazov, ktorými boli vykonané súčasne dva odlišné európske vyšetrovacie príkazy vydané rôznymi vydávajúcimi štátmi, bez rozlišovania medzi francúzskym a českým európskym vyšetrovacím príkazom. V tejto súvislosti sťažovatelia zdôrazňujú, že nebol zriadený žiaden spoločný vyšetrovací tím, trestné konania sa vedú oddelene a osobitne v každom štáte. V dôsledku tohto procesného pochybenia sú príkazy odôvodnené absolútne zmätočné a nedostatočné, keďže z nich nemožno zistiť, či boli jednotlivito splnené podmienky na vykonanie francúzskeho európskeho vyšetrovacieho príkazu a jednotlivito na vykonanie českého európskeho vyšetrovacieho rozkazu.

6.6. Sťažovatelia ďalej poukazujú na to, že justičné orgány dospeli k nesprávnym skutkovým zisteniam a k vecne nesprávnemu právnemu posúdeniu veci, v dôsledku čoho boli prehliadky u sťažovateľov vykonané nezákonne a ústavne nesúladne. Sťažovateľ na pozadí vysvetlenia rozdielov medzi *falzifikátom a reprodukciou umeleckého diela a popisom histórie reprodukcie umeleckých diel až po súčasnosť* zdôrazňuje, že v prípade sťažovateľa v 1. rade absentuje falšovateľský úmysel, čo samo osebe v celom rozsahu vylučuje trestno-právnu rovinu veci (sumarizujúc znaky skutkovej podstaty trestného činu podvodu podľa § 221 ods. 1 Trestného poriadku, ako aj podľa českej a francúzskej právnej úpravy) a tiež existenciu odôvodnenej a ospravedlniteľnej potreby vykonať u sťažovateľov také závažné a invazívne úkony, akými sú napádané prehliadky.

6.7. Sťažovateľ v 1. rade a sťažovateľka v 3. rade namietajú nezákonnosť a ústavnú nesúladosť príkazu na domovú prehliadku I z dôvodu neuvedenia sťažovateľky v 3. rade ako podielovej

vlastnícky dotknutej nehnuteľnosti. Na podporu svojej argumentácie poukazujú na nález ústavného súdu č. k. III. ÚS 172/2010 zo 7. októbra 2010, ktorého závery možno analogicky aplikovať aj na vec sťažovateľov, poukazujúc na to že „... prehliadku možno vykonať výlučne iba v priestoroch toho subjektu, ktorý je v príkaze riadne označený...“. Podľa tvrdenia sťažovateľky nie je možné z ústavného hľadiska akceptovať vykonanie prehliadky u nej v obydli, keď v príkaze na domovú prehliadku I je uvedené, že sa má vykonať iba u sťažovateľa v 1. rade. Obdobnou vadou trpí aj príkaz na domovú prehliadku II.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

7. Podstata ústavnej sťažnosti je v dôvodoch založená na spochybňovaní ústavnej akceptovateľnosti vydania príkazov na domovú prehliadku a prehliadku iných priestorov a naň nadväzujúci postup pri výkone napadnutých príkazov porušujúci princíp proporcionality, ktoré zasiahli do označených práv sťažovateľov podľa ústavy, listiny, dohovoru, dodatkového protokolu a charty. Ťažiskovo v obsahu ústavnej sťažnosti dominuje spochybňovanie samotného postupu slovenských orgánov v pozícii vykonávajúcich justičných orgánov pri vybavovaní európskych vyšetrovacích príkazov (vydaného českým a francúzskym justičným orgánom). Povaha sporu má teda svoj pôvod vo verejnoprávnom vzťahu medzi orgánmi činnými v trestnom konaní/okresným súdom a sťažovateľmi ako osobami dotknutými postupom týchto orgánov verejnej moci v priebehu prípravného konania. V tomto prípade nie je vylúčené, aby k porušeniu uvedených práv došlo aj v konaní, v ktorom by sťažovatelia nemali postavenie subjektu či strany trestného konania. Na tomto mieste ústavný súd poznamenáva, že považuje za podstatnú tú skutočnosť, že do dňa rozhodovania o ústavnej sťažnosti nedošlo v predmetnom trestnom konaní k vzneseniu obvinenia voči sťažovateľovi v 1. rade.

III.1. K európskemu vyšetrovaciemu príkazu:

8. Slovenská republika ako členský štát Európskej únie do svojho právneho poriadku prevzala smernicu o európskom vyšetrovacom príkaze, ktorá je transponovaná v zákone o európskom vyšetrovacom príkaze. Účel tejto smernice spočíva v zjednodušení a zrýchlení justičnej spolupráce medzi členskými štátmi na základe zásad vzájomnej dôvery a vzájomného uznávania. Bol ňou predstavený európsky vyšetrovací príkaz (ang. *European investigation order*), ktorý je vymedzený ako justičné rozhodnutie, ktoré vydal alebo overil justičný orgán členského štátu Európskej únie na účely vykonania jedného alebo viacerých konkrétnych vyšetrovacích opatrení v inom členskom štáte Európskej únie s cieľom získať dôkazy. Pokiaľ ide o jeho rozsah pôsobnosti, vzťahuje sa na všetky vyšetrovacie opatrenia (s výnimkou zriadenia spoločného vyšetrovacieho tímu a zabezpečovania dôkazov v rámci takéhoto tímu). Európsky vyšetrovací príkaz je tak považovaný za nástroj justičnej spolupráce v trestných veciach v súvislosti so získavaním dôkazov v prípadoch s cezhraničným rozmerom, ako aj za druh rozhodnutia, ktoré spadá pod vzájomné uznávanie v Európskej únie. Vzájomné uznávanie je v očiach Európskej únie neustále označované ako základný kameň (ang. *cornerstone*) justičnej spolupráce v trestných veciach.

9. Podľa čl. 9 ods. 1 smernice európskom vyšetrovacom príkaze vykonávajúci orgán uzná európsky vyšetrovací príkaz zaslaný v súlade s touto smernicou bez toho, aby sa museli splniť akékoľvek ďalšie formálne náležitosti, a zabezpečí jeho vykonanie rovnakým spôsobom a za rovnakých podmienok, ako keby dotknuté vyšetrovacie opatrenie nariadil orgán vykonávajúceho štátu, pokiaľ

tento orgán nerozhodne o uplatnení jedného z dôvodov neuznania alebo nevykonania európskeho vyšetrovacieho príkazu alebo jedného z dôvodov odkladu stanoveného v tejto smernici. Z uvedeného ustanovenia smernice vyplýva, že vykonávajúci štát zabezpečí vykonanie európskeho vyšetrovacieho príkazu rovnakým spôsobom a za rovnakých podmienok, ako keby dotknuté vyšetrovacie opatrenie nariadil sám. To znamená, že ak právny poriadok vykonávajúceho štátu vyžaduje na vykonanie vyšetrovacieho úkonu vydanie rozhodnutia justičného orgánu vykonávajúceho štátu, bude potrebné, aby vykonávajúci štát takéto rozhodnutie zabezpečil (Čentěš, J., Kurilovská, L., Šimovček, I., Burda, E. a kol. *Trestný poriadok II*. Bratislava : C. H. Beck, 2021, s. 1176 s.).

10. V okolnostiach predbežne prerokúvanej veci je podstatné, že justične orgány členského štátu Európskej únie (Francúzskej republiky a Českej republiky) požiadali Slovenskú republiku prostredníctvom európskeho vyšetrovacieho príkazu o vykonanie vyšetrovacieho úkonu (spočívajúceho vo vykonaní domovej prehliadky a prehliadky iných priestorov u sťažovateľa v 1. rade), účelom ktorého bolo zistenie faktov o obrazoch predávaných [REDAKOVANÉ] získaných prostredníctvom [REDAKOVANÉ] a nesúcich najmä nápisy „TALYARKEN“ alebo „TAL YARE KHAN“ a zaistenie týchto obrazov. Na vykonanie tohto úkonu bol nariadený výkon domovej prehliadky prostredníctvom napadnutých príkazov na domovú prehliadku (podľa § 100, § 107 Trestného poriadku s poukazom na § 539 ods. 1 Trestného poriadku a s poukazom na § 7 ods. 4 zákona o európskom vyšetrovacom príkaze), resp. príkaz na prehliadku iných priestorov (podľa § 101 Trestného poriadku), a to na podklade *dôvodného podozrenia*, že skutok uvedený v uznesení o začatí trestného stíhania sa stal a že vykazuje všetky pojmové znaky skutkovej podstaty trestných činov [zločin podvodu podľa § 221 ods. 1 a 4 písm. a) Trestného zákona, prečinu legalizácie výnosu z trestnej činnosti podľa § 233 ods. 1 a 2 písm. a) a c) Trestného zákona a zločinu falšovania predmetom kultúrnej hodnoty podľa § 249a ods. 1 a 4 písm. a) Trestného zákona a *dôvodného podozrenia*, že v predmetných nehnuteľnostiach sa môžu nachádzať veci dôležité pre trestné konania (§ 99 ods. 1 Trestného poriadku)].

11. Procesný postup vykonania domovej prehliadky, resp. prehliadky iných priestorov, má dve fázy, a to fázu nariaďovacia a fázu vykonávacia. V rámci fázy nariadenia napadnutých príkazov sťažovatelia namietajú dve navzájom súvisiace a prepojené roviny. Prvú rovinu predstavujú námietky spojené so zmätočným, svojvoľným a arbitrárnym rámcom vykonania, resp. vybavenia európskych vyšetrovacích príkazov. Inými slovami, namietajú postup okresného súdu, krajskej prokuratúry a národnej kriminálnej agentúry v pozícii vykonávajúcich justičných orgánov pri vybavovaní európskeho vyšetrovacieho príkazu. Druhú rovinu nariaďovacej fázy predstavuje porušenie princípu proporcionality pri vydaní napadnutých príkazov okresným súdom a národnou kriminálnou agentúrou (so súhlasom krajskej prokuratúry), ktorými malo dôjsť k závažnému zásahu do označených základných práv. Predmetom ústavnoprávneho prieskumu tak bude nariaďovacia, ako aj vykonávacia fáza. Konkrétne ústavný súd preskúma, či zásahy okresného súdu, krajskej prokuratúry a národnej kriminálnej agentúry postupom pri vybavovaní predmetných európskych vyšetrovacích príkazoch (vydaním napadnutých príkazov na domovú prehliadku, vydaním príkazu na prehliadku iných priestorov a výkonom týchto príkazov) mohli spôsobiť porušenie označených základných práv sťažovateľov spôsobom prezentovaným v ich sťažnostnej argumentácii.

III.2. K aplikovateľnosti čl. 47 charty v konkrétnych okolnostiach veci:

12. Ústavný súd sa v úvode zaoberal povahou charty z hľadiska rozsahu jej pôsobnosti a jej aplikovateľnosti v posudzovanom prípade. Podľa čl. 47 charty každý, koho práva a slobody zaručené právom Únie sú porušené, má za podmienok ustanovených v tomto článku právo na účinný prostriedok nápravy pred súdom. Každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom. Každý musí mať možnosť poradiť sa, obhajovať sa a nechať sa zastupovať. Právna pomoc sa poskytuje osobám, ktoré nemajú dostatočné prostriedky v prípade, ak je táto pomoc potrebná na zabezpečenie efektívneho prístupu k spravodlivosti. Podľa čl. 51 ods. 1 charty ustanovenia tejto charty sú pri dodržaní zásady subsidiarity určené pre inštitúcie, orgány, úrady a agentúry Únie a tiež pre členské štáty výlučne vtedy, ak vykonávajú právo Únie. Podľa čl. 52 ods. 7 charty súdy Únie a členských štátov náležite prihliadajú na vysvetlivky vypracované s cieľom poskytnúť usmernenia pri výklade tejto charty.

13. Z citovaných ustanovení charty vyplýva, že čl. 47 charty je potrebné interpretovať v súlade s čl. 51 ods. 1 charty s prihliadnutím na vysvetlivky k charte, ktoré boli 14. decembra 2007 publikované pod 2007/C303/02, ako aj na existujúcu judikatúru Súdneho dvora Európskej únie (rozsudok z 13. 6. 1989 vo veci 5/88 Wachauf, Zb. 1989, s. 2609; rozsudok z 18. 6. 1991 vo veci ERT, Zb. 1991 s. I-2925; rozsudok z 18. 12. 1997 vo veci C-309/96 Annibaldi, Zb. 1997, s. I-7493). Súdny dvor Európskej únie potvrdil svoju judikatúru týmto spôsobom: „Navyše, je potrebné si uvedomiť, že požiadavky vyplývajúce z ochrany základných práv v právnom poriadku Spoločenstva sú rovnako záväzné pre členské štáty, pokiaľ vykonávajú právne akty Spoločenstva...“ (rozsudok z 13. 4. 2000 vo veci C-292/97, Zb. 2000, s. I-2737, bod 37).

14. Ústavný súd vo vzťahu k namietanému porušeniu čl. 47 charty, berúc do úvahy predmet napadnutých príkazov, ktorým je vybavovanie európskych vyšetrovacích príkazov, konštatuje, že v predmetnej veci dochádza k aplikácii práva Európskej únie, keďže zákonom o európskom vyšetrovacom príkaze sa vykonala transpozícia smernice o európskom vyšetrovacom príkaze. Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd konštatuje, že v konkrétnych okolnostiach veci sa aplikuje čl. 47 charty v časti práva sťažovateľov na to, aby ich záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

III.3. K namietanému porušeniu práv postupom predchádzajúcim vydaniu napadnutých príkazov v súvislosti s vybavením európskych vyšetrovacích príkazov:

15. Ústavný súd vo vzťahu k námietkam v bode 6.2 tohto uznesenia ako k výhradám smerujúcim k formálnemu aspektu *spoločného* vybavenia predmetných európskych vyšetrovacích príkazov vydaných v rôznych členských štátoch Európskej únie považuje za potrebné zdôrazniť podstatu inštitútu európskeho vyšetrovacieho príkazu, ktorým je uľahčenie spolupráce medzi členskými štátmi pri získavaní predmetných dôkazov v trestnom konaní. Do popredia sa tak prirodzene dostáva požiadavka rýchleho a prioritného uznania alebo vykonania európskeho vyšetrovacieho príkazu (čl. 12 smernice o európskom vyšetrovacom príkaze, § 9 zákona o európskom vyšetrovacom príkaze, pozn.), ktorá sa v konkrétnych okolnostiach tejto veci odrazila aj v spoločnom vybavení francúzskeho a českého vyšetrovacieho príkazu. Namietanú zmätočnosť a ústavnú nesúladnosť takto zvoleného postupu vylučuje vzájomný súvis trestných konaní vedených vo Francúzsku a Česku, ktorý je zreteľný najmä spoločne prepojenou cezhraničnou trestnou

činnosťou podozrivých osôb, totožnými vecami dôležitými pre trestné konanie vedeného vo Francúzku a Česku a totožnými skutkovými okolnosťami popísanými v napadnutých príkazoch na domovú prehliadku. V zmysle subsidiárneho použitia Trestného poriadku podľa § 2 ods. 1 zákona o európskom vyšetровacích príkazov tak možno akceptovať spoločné vybavenie oboch navzájom súvisiacich európskych vyšetровacích príkazov (§ 18 Trestného poriadku), ktoré podľa názoru ústavného súdu predstavuje efektívnu a rýchlu formu zabezpečenia spolupráce medzi členskými štátmi.

16. V rámci námietok prezentovaných v bode 6.3 (obdobne aj v bode 6.4) tohto uznesenia ako výhrad smerujúcich k materiálnemu, resp. k obsahovému aspektu vybavenia predmetných európskych vyšetровacích príkazov sťažovatelia spájajú absenciu akéhokoľvek opravného prostriedku voči európskemu vyšetровaciemu príkazu (v právnom poriadku Slovenskej republiky, ako aj Francúzskej republiky a Českej republiky) s prekážkou ich vydania a vykonania. Výkladom čl. 47 charty (ktorý zodpovedá čl. 13 dohovoru) odvodzujú svoju možnosť (v pozícii osôb dotknutých prehliadkami a zaisteniami) napadnúť zákonnosť a nevyhnutnosť vykonaných prehliadok a zaistení a dosiahnuť primeranú nápravu, ak boli tieto opatrenia nariadené alebo vykonané neoprávnene. Z naznačených dôvodov mal sudca okresného súdu odmietnuť vykonanie predmetných európskych vyšetровacích príkazov.

17. Ústavný súd sa s uvedenou argumentáciou nezohľadňujúcou kontext sledovanej právnej úpravy nestotožňuje. Zo samotnej podstaty európskeho vyšetровacieho príkazu ako žiadosti na jeho vykonanie vyplýva, že podanie opravného prostriedku proti takejto žiadosti je neopodstatnené, pretože na jeho vykonanie je potrebné vydanie ďalšieho rozhodnutia, a to formou príkazu, na vydanie ktorého je oprávnený súd (sudca pre prípravné konanie), ak ide o príkaz na domovú prehliadku, prípadne policajt so súhlasom prokurátora, ak ide o príkaz na prehliadku iných priestorov. Proti predmetným príkazom Trestný poriadok nepripúšťa opravný prostriedok (keďže je právoplatný a vykonateľný ihneď po jeho vydaní), avšak ústavný súd vo svojej judikatúre zdôrazňuje, že práve súd, teda sudca pre prípravné konanie (v prípade príkazu na domovú prehliadku) je považovaný za garanta zákonnosti, ako aj ústavnej opodstatnenosti domovej prehliadky. Ak sudca pre prípravné konanie vydá v trestnom konaní príkaz na domovú prehliadku, neprichádza do úvahy preskúmanie jeho (dostatočnej) odôvodnenosti orgánom činným v trestnom konaní (policajt, dozorujúca prokuratúra) a ani iným orgánom prokuratúry (generálna prokuratúra) (III. ÚS 37/2016). Judikatúra ústavného súdu a EŠLP v súvislosti so zásahmi do domovej slobody zvykne pri posudzovaní kritéria proporcionality v prvom rade skúmať, či boli dotknutému subjektu poskytnuté dostatočne účinné záruky proti zneužitiu domovej prehliadky v podobe súdnej kontroly, vykonanej spravidla formou predchádzajúceho súhlasu sudcu s domovou prehliadkou (I. ÚS 479/2022). Pokiaľ ide o vykonanie prehliadky iných priestorov a pozemkov, zmyslom zákonnej požiadavky predchádzajúceho príkazu prokurátora, resp. policajta s následným súhlasom prokurátora, je to, že úlohou orgánu činného v trestnom konaní pri rozhodovaní o realizácii tohto prostriedku je posúdiť, či jej nariadenie je v medziach ústavy a zároveň konformné s požiadavkami dohovoru zakotvujúceho tzv. negatívnu povinnosť štátu spočívajúcu v obmedzení zásahov verejnej moci do súkromného života jednotlivcov (III. ÚS 172/2010). Zhrňujúc dosiaľ uvedené, odmietnutie vybavenia európskeho vyšetровacieho príkazu z dôvodu neprípustnosti opravného prostriedku voči jeho vydaniu v štáte pôvodu (ani vo vykonávajúcom štáte) za súčasnej vnútroštátnej záruky proti zneužitiu domovej prehliadky formou predchádzajúceho súhlasu súdu by mohlo znamenať

popretie účelu sledovaného zákonom o európskom vyšetrovacom príkaze. Vzhľadom na uvedené je preto možné považovať sťažovateľmi navrhované predloženie prejudiciálnej otázky slovenským súdom za zbytočné.

18. Ako vyplýva zo sťažnostnej argumentácie v bode 6.5 tohto uznesenia, táto sa týka okolností skúmania obojstrannej trestnosti činu. Vychádzajúc z cieľa inštitútu európskeho vyšetrovacieho príkazu, ktorým je výkon vyšetrovacích opatrení zameraných *len* na získanie dôkazov, a zo zákonných ustanovení upravujúcich rozsah použitia európskeho vyšetrovacieho príkazu v § 4 ods. 3 možno konštatovať, že dochádza k prelomeniu požiadavky obojstrannej trestnosti skutku, a to u vybraných 32 kategóriách trestných činov ako charakteristického prvku procesných nástrojov justičnej spolupráce (ang. *32 mutual recognition offences*). Uvedené sťažovatelia nepopierajú. Sťažovatelia však ďalej v rozpore s podstatou systematického výkladu, teda bez akéhokoľvek prihliadania na systematické usporiadanie jednotlivých právnych inštitútov predmetného zákona, nelogicky z § 11 ods. 1 písm. d) zákona o európskom vyšetrovacom príkaze vyvodzujú povinnosť vykonávajúcich justičných orgánov skúmať obojstrannú trestnosť činu. Ústavný súd zotrváva na tom, že aplikáciou žiadneho spôsobu výkladu nemožno dospieť k záveru, že z § 11 ods. 1 písm. d) o európskom vyšetrovacom príkaze vyplýva povinnosť vykonávajúcich justičných orgánov skúmať obojstrannú trestnosť činu.

19. Právna argumentácia sťažovateľov o aplikácii nálezu Ústavného súdu Českej republiky č. k. II. ÚS 2597/18 z 9. apríla 2020 na jeho právnu vec nie je opodstatnená, pretože zákonné právne východisko je v tomto náleze iné, ako to je v okolnostiach prerokúvanej veci. Odlišnosť spočíva v tom, že české orgány činné v trestnom konaní postupovali s európskym vyšetrovacím príkazom ako so „všeobecnou“ žiadosťou o právnu pomoc podľa § 47 a nasl. zákona č. 104/2013 Sb. o medzinárodnej justičnej spolupráci vo veciach trestných, pretože zodpovedajúca smernicová úprava pre európsky vyšetrovací príkaz nebola v dotknutej dobe do českého právneho poriadku transponovaná (bod 44 nálezu). Ďalšia odlišnosť sa týka samotného znenia výslovnej zákonnej požiadavky o posúdenie tzv. obojstrannej trestnosti v rámci medzinárodnej justičnej spolupráce v trestných veciach v § 47 ods. 2 písm. a) predmetného zákon, v zmysle ktorého *«právní pomoc spočívající v provedení úkonů podle hlavy čtvrté oddílů čtvrtého a pátého trestního řádu pro cizozemský orgán vykonat pouze v souvislosti „s činem, který by byl trestný i podle práva České republiky“»*. Práve výklad uvedeného slovného spojenia bol pre Ústavný súd Českej republiky pre posúdenie tejto veci kľúčový (bod 30 nálezu).

20. K námietke sťažovateľov o absencii konkrétneho vymedzenia skutkového stavu, teda skutku, ktorý je predmetom českého a francúzskeho vyšetrovacieho príkazu, ústavný súd (poukazujúc na judikatúru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Toš 4/2009 a sp. zn. 2 To 1/2012) uvádza, že požiadavky na rozsah a kvalitu odôvodnenia príkazov sa odvíjajú aj od štádia trestného konania, v ktorom je príkaz vydávaný, a to v tom zmysle, že v počiatkových štádiách trestného konania nemožno od odôvodnenia príkazov vyžadovať kvalitu odôvodnenia rozhodnutia, ktorým sa trestné konania finalizuje, pretože orgán činný v trestnom konaní v tomto štádiu konania nedisponuje potrebným množstvom informácií pre odôvodnenie týchto príkazov, pretože informácie dôležité pre trestné konanie často iba na základe týchto príkazov získava (I. ÚS 479/2022). Aj napriek tomu, že napadnuté príkazy boli vydané v počiatkovom štádiu trestného konania (po začatí trestného stíhania, pozn.), v ich odôvodnení je možné nájsť vymedzený skutkový stav, ktorý okresný súd (ako aj národná kriminálna agentúra) v napadnutých príkazoch

parafrázovali, a to na základe dosiaľ zistených skutočností v rámci trestných konaní vo Francúzskej republike a Českej republike (poukazujúc na zistenia z výpisov bankových účtov, z obsahu mailových schránok záujmových osôb, z operatívnych šetrení a pod.).

21. Ústavný súd v tejto časti uzatvára, že sťažovateľmi uplatnené námietky týkajúce sa nesprávneho a nezákonného postupu pri vybavovaní európskych vyšetrovacích príkazov sú nedôvodné a nesignalizujúce vady postupu okresného súdu, krajskej prokuratúry a národnej kriminálnej agentúry, ktoré by boli spôsobilé založiť priamu príčinnú súvislosť s možným porušením ich základných práv podľa ústavy, listiny, dohovoru, dodatkového protokolu či charty.

III.4. K namietanému porušeniu práv vydaním a výkonom napadnutých príkazov v súvislosti s namietaným porušením princípu proporcionality:

22. Na nariadenie domovej prehliadky zákon výslovne ustanovuje formu rozhodnutia, ktorou je príkaz. Vo všeobecnosti príkaz predstavuje osobitnú formu rozhodnutia orgánov činných v trestnom konaní a súdu v prípadoch ustanovených zákonom. Príkazom sa rozhoduje o niektorých závažných zásahoch do základných práv a slobôd, najmä v prípravnom konaní. Príkaz na domovú prehliadku patrí do skupiny príkazov, ktorých realizáciou sa zasahuje do osobnej slobody, domovej slobody a súkromia osoby.

23. V kontexte podstatných sťažnostných námietok ústavný súd zdôrazňuje, že zásada primeranosti a zdržanlivosti, ktorá bola v rámci rekodifikácie do slovenského trestného práva doplnená do § 2 ods. 2 Trestného poriadku, spočíva v tom, že do základných práv a slobôd osôb v prípadoch dovolených zákonom možno zasahovať len v miere nevyhnutnej na dosiahnutie účelu trestného konania, pričom treba rešpektovať dôstojnosť osôb a ich súkromie. Podľa dôvodovej správy k predmetnému zákonu táto zásada úzko nadväzuje na zásady riadeného zákonného procesu a prezumpcie neviny, ktoré dopĺňa a prehľbuje. Týka sa však nielen osoby, proti ktorej sa konanie vedie, ale všetkých osôb, ktorých sa trestné konanie akokoľvek dotýka (poškodení, svedkovia, znalci, zúčastnené osoby). Jej obsahom je obmedziť zásahy do ľudských práv a slobôd občanov, ale aj akékoľvek obťažovanie osôb, čo je výrazom humánnosti trestného konania a úcty k základným právam a slobodám. Ak je zásah do základných práv a slobôd tretích osôb oprávnený, teda v súlade s pravidlami trestného procesu, osoba ho musí strpieť.

24. K namietanému porušeniu práva na nedotknuteľnosť osoby a jej súkromia podľa čl. 16 ods. 1 a 2 ústavy ústavný súd dáva do pozornosti skutočnosť, že účelom práva na súkromný a rodinný život je ochrana jednotlivca proti svojvoľným zásahom verejnej moci a že ústava nezaručuje ochranu súkromného a rodinného života pred akýmkoľvek zasahovaním. Zaručuje ochranu len pred takým zasahovaním, ktoré je neoprávnené. V súlade s účelom práva na súkromie môžu orgány verejnej moci, fyzické osoby a právnické osoby zasahovať do súkromného a rodinného života vtedy, ak ich zasahovanie možno hodnotiť ako oprávnené (I. ÚS 13/2000, III. ÚS 375/2018).

25. K namietanému porušeniu čl. 19 ods. 1 ústavy ústavný súd v minulosti v rámci svojej rozhodovacej činnosti vyzdvihol pozitívny záväzok štátu zabezpečiť efektívne rešpektovanie ľudskej dôstojnosti a súkromia osoby implikujúci požiadavku účinnej trestnoprávnej ochrany, najmä v prípade aktov dotýkajúcich sa telesnej a duševnej integrity jedinca a ďalších základných hodnôt a esenciálnych aspektov súkromného života (pozri napr. III. ÚS 194/06, III. ÚS 759/2017). Podľa čl. 19 ods. 2 ústavy, ktorý zaručuje právo na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života, pod „neoprávneným zasahovaním“ treba rozumieť také

zasahovanie, ktoré nemá základ v zákonnej úprave, nesleduje legitímny cieľ, nedbá na podstatu a zmysel obmedzovaného základného práva a slobody alebo nie je nevyhnutným a primeraným opatrením na dosiahnutie legitímneho cieľa (podobne II. ÚS 55/98, I. ÚS 13/2000, III. ÚS 153/2016).

26. Zlyhanie štátu pri vyšetrowaní niektorých trestných činov môže výnimočne viesť k porušeniu práva na rešpektovanie súkromného a rodinného života podľa čl. 8 dohovoru. Pozitívny záväzok štátu viesť účinné vyšetrowanie sa vzťahuje len na veľmi závažné zásahy do samotnej podstaty práva na súkromný život zaručeného čl. 8 dohovoru. Takými sú predovšetkým vážne zásahy do fyzickej či psychickej integrity, ako sú napríklad prípady domáceho násillia, sexuálneho násillia či fyzického násillia voči skupinám vyžadujúcim špeciálnu ochranu, ako sú napr. deti (podobne II. ÚS 182/2017, III. ÚS 173/2018).

27. Ochrana obydlia je súčasťou širšej kategórie, ktorou je ochrana súkromia. Ochrana súkromia je zakotvená vo viacerých ustanoveniach ústavy, naproti tomu ochrana práva na súkromie je v dohovore sústredená v čl. 8. Ústavný súd už v minulosti viackrát judikoval, že základné práva obsiahnuté v ústave vykladá v intenciách dohovoru, teda v intenciách ESLP. Tak je to aj v súvislosti s danou problematikou.

28. Z hľadiska metodologického pri sťažnostiach týkajúcich sa namietaného porušenia čl. 8 dohovoru po uznaní, že ide o vec spadajúcu do pôsobnosti označeného článku, ESLP presúva svoju pozornosť na skúmanie ospravedlniteľnosti takéhoto zásahu z pohľadu limitov vymedzených čl. 8 dohovoru. Ako prvé nastupuje posúdenie kritéria *legality* (že k zásahu došlo na základe zákona), potom *legitímnosti* (že k zásahu došlo pre účely niektorého zo záujmov vymedzených čl. 8 ods. 2 dohovoru) a napokon *proporcionality* zásahu, teda že zásah bol v demokratickej spoločnosti na dosiahnutie sledovaného cieľa nevyhnutný.

29. Vychádzajúc z predostretých kritérií (body 23 až 28 tohto uznesenia), ústavný súd preskúmal, či vydaním napadnutých príkazov došlo k porušeniu podmienok proporcionality, a tým aj k zásahu do ich označených základných práv.

30. V posudzovanom prípade došlo k obmedzeniu domovej slobody na *zákonnom* podklade, ktorý predstavujú ustanovenia § 100 ods. 1, § 101 ods. 1 a § 107 Trestného poriadku s poukazom na § 539 ods. 1 Trestného poriadku a s poukazom na § 7 ods. 4 zákona o európskom vyšetrowacom príkaze, pričom toto obmedzenie sledovalo legitímny cieľ – verejný záujem na odhalení trestnej činnosti. Zároveň v rámci skúmania hľadiska *legality* nie je možné opomenúť, že okresný súd a národná kriminálna agentúra so súhlasom prokurátora krajskej prokuratúry pristúpili k vydaniu napadnutých príkazov na podklade návrhu prokurátora krajskej prokuratúry, ktorému predchádzali doručené európske vyšetrowacie príkazy. Hľadisko *legality* je teda v posudzovanom prípade naplnené v dvoch rovinách, v prvej to je § 99 a nasl. Trestného poriadku, keď domová prehliadka je jedným z dôkazných prostriedkov podľa § 119 ods. 3 Trestného poriadku a informácie, poznatky ňou získané sú dôkazmi uplatniteľnými v trestnom konaní, a v rovine druhej to je § 539 ods. 1 Trestného poriadku a § 7 ods. 4 zákona o európskom vyšetrowacom príkaze, a to výkon dožiadania štátov Európskej únie.

31. Ďalším posudzovaním kritériom je hľadisko *legitimity* vykonaného zásahu v podobe účelu, pre ktorý došlo k zásahu do označeného základného práva na nedotknuteľnosť obydlia podľa čl. 21 ods. 1 ústavy, ktorý mal byť naplnený tiež v dvoch rovinách, v prvej to malo byť hľadisko naplnené

potrebou vykonania európskych vyšetrovacích príkazov v rámci vzájomnej justičnej spolupráce štátov Európskej únie v trestných veciach a v druhej rovine je tým účelom zistenie, zaistenie a zdokumentovanie skutočností dôležitých pre trestné konanie vedené v Českej republike a Francúzskej republike.

32. Posledným skúmaným kritériom je hľadisko *proportionality* aplikované pri posudzovaní zásahov do súkromia, ktoré vyžaduje adekvátne vyváženie dvoch navzájom si konkurujúcich záujmov, v danom prípade garancie domovej slobody, ochrany súkromia, rodinného života dotknutých osôb na jednej strane a verejného záujmu na získaní vecí dôležitých pre trestné konania a realizácie vzájomnej pomoci v trestných veciach podľa európskeho práva na strane druhej. Z dôvodu vzájomnej podmienenosti kritéria legitimacy a proportionality (posúdenie samotného účelu domovej prehliadky a skutočnosti, či bolo možné tento účel dosiahnuť menej invazívnymi prostriedkami vzhľadom na maximálny rešpekt k dotknutým základným právam) bude ústavný súd posudzovať obidve kritériá spoločne.

33. Ústavný súd po preskúmaní napadnutých príkazov okresného súdu, národnej kriminálnej agentúry, ako aj zápisníc o vykonaní prehliadky konštatuje, že napadnuté príkazy nevykazujú znaky zjavnej neodôvodnenosti, svojvôle, resp. arbitrárnosti. Okresný súd pred vydaním napadnutého príkazu nielenže dodržal zákonný postup pri výkone predmetných európskych vyšetrovacích príkazov, ale aj poskytol dostatočné dôvody vo vzťahu k jej účelu spočívajúceho v zaistení vecí dôležitých pre trestné konanie vedené na území Českej republiky a Francúzskej republiky. Napokon, v rámci pravidla proportionality konštatoval nemožnosť zabezpečenia predmetných vecí miernejšími prostriedkami, resp. iným spôsobom, ako ich zaistením pri domovej prehliadke.

34. Okresný súd v napadnutých príkazoch na vykonanie domovej prehliadky zreteľne popísal skutkový stav na podklade dosiaľ zistených skutočností v rámci trestných konaní vedených vo Francúzskej a Českej republike a zistil, že skutky popísané v európskych vyšetrovacích príkazoch naplňajú znaky skutkových podstat trestných činov uvedených v osobitnej časti Trestného zákona. Vo vzťahu k sťažnostnej námietke o nedostatočnom opise vyšetrovanej trestnej činnosti ústavný súd opätovne zdôrazňuje, že na začiatku trestného stíhania orgány činné v trestnom konaní nedisponujú takým množstvom konkrétnych a jednoznačných informácií ako v štádiu finálneho rozhodnutia. Pripravné konanie a s ním spojené vyšetrovanie má orgány činné v trestnom konaní viesť k jednoznačnému záveru, či skutok, pre ktorý je vedené trestné konanie, sa stal alebo nie. V priebehu vyšetrovania je potrebné opodstatnenosť takto vedeného trestného stíhania ďalej posilňovať zisťovaním a vykonávaním ďalších relevantných dôkazov (III. ÚS 79/2022). Aj napriek počiatočnému štádiu trestného stíhania považuje ústavný súd napadnutý príkaz za dostatočne odôvodnený.

35. V rámci posúdenia proportionality vykonaného zásahu ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ v 1. rade vo vyšetrovanej trestnej veci figuroval nanajvýš ako podozrivá osoba, ktorý bol preukázaným užívateľom dotknutého obydli, resp. iných priestorov, v ktorých mali byť uložené veci, na základe ktorých mal byť sťažovateľ v 1. rade prepojený s vyšetrovanou trestnou činnosťou. Okresný súd v napadnutých príkazoch podľa názoru ústavného súdu poskytol dostatočnú špecifikáciu *podmienok*, za akých mala byť vykonaná domová prehliada, vrátane vymedzenia *osôb*, ktoré domovú prehliadku vykonajú, špecifikoval *veci* dôležité pre trestné konanie (obrazy nakúpené vo Francúzskej republike špecificky označené, ďalšie listiny dokladujúce históriu obrazov, zmenu vlastníckych práv, iné listiny súvisiace s týmito obrazmi a pod.), pre ktorých možnosť výskytu

v predmetných priestoroch sa aj pristúpilo k nariadeniu domovej prehliadky, a náležite limitoval rozsah domovej prehliadky tým, že príkazy obsahovali identifikáciu vecí, na ktoré sa mala prehliadka sústrediť a obmedziť. Podstatné pre posúdenie vecí teda je, že napadnuté príkazy predostreli dostatočné argumenty osvedčujúce dôvodné podozrenie (nie absolútnu istotu) o prítomnosti vecí dôležitých pre trestné konanie v dotknutom obydli či iných priestorov. Odvodenie týchto skutočností aj reálnej možnosti výskytu hľadaných vecí v predmetných priestoroch je vecne logické a nemožno mu vytknúť charakter nepodloženej hypotézy.

36. Zo zápisnice o vykonaní domovej prehliadky zreteľne vyplýva, že v zmysle § 104 Trestného poriadku samotnému vykonaniu prehliadok predchádzala výzva na dobrovoľné vydanie vecí, ktorej vyhovené nebolo. Ďalšou z relevantných okolností, ktoré ústavný súd pri zohľadnení princípu proporcionality zohľadnil, bol výkon prehliadky za účasti nestrannej osoby, za účasti sťažovateľa v 1. rade, ako aj právneho zástupcu sťažovateľa.

37. V súvislosti s realizáciou domovej prehliadky sťažovatelia namietajú (v bode 6.7 tohto uznesenia), že národná kriminálna agentúra vykonala domovú prehliadku v priestoroch, ktorého spoluvlastníkmi je sťažovateľ v 1. rade a sťažovateľka v 3. rade, na ktorú sa nevzťahoval príkaz na domovú prehliadku I (domová prehliadka v Trenčianskych Tepliciach, pozn.). V tomto prípade išlo o situáciu, keď štátny orgán vykonal domovú prehliadku v obydli, ktorého spoluvlastníkom je aj iná osoba. Ústavný súd nevhliadol takú príčinnú súvislosť medzi touto námietkou a výkonom príkazu na domovú prehliadku I, ktorá by ústavnému súdu umožňovala vysloviť porušenie označených práv sťažovateľky v 3. rade. V danom prípade národná kriminálna agentúra vykonala domovú prehliadku v priestoroch, ktoré boli vo výroku napadnutého príkazu na domovú prehliadku I riadne označené a bez pochybnosti, či patria aj sťažovateľovi v 1. rade. Ústavný súd dodáva, že v rámci domovej prehliadky v Trenčianskych Tepliciach neboli žiadne veci odňaté. V rámci tejto časti sťažnostnej argumentácie tak absentuje tvrdenie, že by národná kriminálna agentúra pri vykonávaní domovej prehliadky alebo v súvislosti s jej výkonom porušila základné práva sťažovateľky v 3. rade.

38. K námietke (v bode 6.1 tohto uznesenia) nepotrebnosti výkonu prehliadky iných priestorov v areáli sťažovateľky v 2. rade a domovej prehliadky v Trenčianskych Tepliciach (z dôvodu tvrdenia sťažovateľa v 1. rade o tom, že sa tam žiadne veci nenachádzajú) ústavný súd poukazuje na zákonnú povinnosť dotknutej osoby strpieť prehliadku a vstup do obydli, teda povinnosť podrobiť sa uvedenému úkonu bez odporu alebo vytvorenia prekážky. Výkon nariadenej domovej prehliadky v nehnuteľnostiach vymedzených vo výrokovej časti napadnutých príkazov proti vôli dotknutej osoby nepredstavuje porušenie princípu proporcionality, a tým neústavnosť postupu národnej kriminálnej agentúry.

39. Všetky uvedené faktory podľa názoru ústavného súdu svedčia v prospech záveru o primeranosti vykonaného zásahu. Oproti nim stojí potenciálne možný negatívny dopad vykonaného zásahu do práva na súkromie, ochranu obydli či vlastníckeho práva (najmä odňatím obrazov vo vlastníctve sťažovateľa v 1. rade). Početná skupina na prvom mieste uvedených faktorov však celkom jednoznačne posúva celkové hodnotenie situácie v prospech primeranosti vykonaného zásahu a materiálneho uplatnenia princípu proporcionality.

40. Sťažovatelia vo väzbe na nezákonnosť a ústavnú nesúladosť vykonaných prehliadok namietajú aj neprávne skutkové zistenia a nesprávne právne posúdenie vecí (bod 6.6 tohto uznesenia), keďže

v prípade sťažovateľa v 1. rade absentuje falšovateľský úmysel, a tým je vylúčená trestno-právna rovina veci. Ústavný súd v prvom rade konštatuje, že nie je zásadne oprávnený preskúmať, či bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. O to viac to platí v trestnom konaní, ktoré je od svojho začiatku až do konca procesom, v rámci ktorého sa pri vykonávaní jednotlivých úkonov môžu zo strany orgánov činných v trestnom konaní, ako aj v predmetnej veci konajúcich všeobecných súdov naprávať, resp. korigovať jednotlivé pochybenia, ku ktorým došlo v predchádzajúcich štádiách trestného konania. Spravidla teda až po právoplatnom skončení trestného konania možno na ústavnom súde namietat také pochybenia verejnej moci, ktoré neboli odstránené v jeho dovtedajšom priebehu a ktoré mohli vo svojich dôsledkoch spôsobiť porušenie práv a slobôd. Ingerenciu ústavného súdu do rozhodovania orgánov činných v trestnom konaní je preto v prípravnom trestnom konaní potrebné považovať, azda s výnimkou úplne mimoriadnej situácie, za neprípustnú (porov. I. ÚS 107/2022).

41. Vzhľadom na všetky dosiaľ uvedené skutočnosti a okolnosti danej veci ústavný súd konštatuje, že napadnuté príkazy okresného súdu a národnej kriminálnej agentúry zodpovedajú požiadavkám, ktoré ústava v zmysle práva na súdnu a inú právnu ochranu v čl. 46 ods. 1 ústavy (resp. aj v čl. 36 ods. 1 listiny, čl. 6 dohovoru, čl. 13 dohovoru a čl. 47 charty) na takéto rozhodnutie kladie. Nemožno ich považovať za neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak ústavne neakceptovateľné. Okresný súd, krajská prokuratúra a národná kriminálna agentúra sa v rámci svojich oprávnení riadne vysporiadali so všetkými pre rozhodnutie o nariadení vykonania domovej prehliadky či prehliadky iných priestorov (pre účely vykonania predmetných európskych vyšetrovacích príkazov) relevantnými tak skutkovými, ako aj právnymi otázkami a dostatočne presvedčivo ich zodpovedali. Ústavný súd dodáva, že na základe komplexného posúdenia všetkých relevantných faktorov v okolnostiach prípadu tak dospel k záveru, že zásah do domovej slobody sťažovateľov bol odôvodnený a primeraný sledovanému cieľu, a teda je ústavne akceptovateľný a konformný s limitmi vyplývajúcimi z článkov ústavy, listiny, dohovoru, dodatkového protokolu a charty, porušenie ktorých sťažovatelia namietajú.

42. Ústavný súd v nadväznosti na dosiaľ uvedené odmieta sťažovateľmi podanú ústavnú sťažnosť ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

43. Pretože ústavná sťažnosť sťažovateľov bola ako celok odmietnutá, bolo bez právneho významu zaoberať sa ich ďalšími požiadavkami uvedenými v návrhu na rozhodnutie, rozhodovanie o ktorých je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v tomto prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Bratislave (detašované pracovisko) 21. decembra 2022

Miloš Maďar
predseda senátu